

El Caga Tió

Fa molt i molt de temps, tant de temps que aquesta història ha esdevingut conte: En un petit poble sense molt d'interès, va sorgir la tradició del Caga Tió.

En aquest poblet hi residia una petita família de pagesos molt humils. L'hivern havia arribat i, malauradament, la recol·lecta d'aquell any no havia donat prou fruits per passar un bon moment.

A més a més, aquell any, l'hivern era dur, amb temperatures gèlides que els més grans del poble no recordaven.

Un dia, de bon matí, el pare i els seus dos fills agafaren el carretó amb els bous i van anar al bosc a buscar llenya.

Amb la destal a la mà, el fill petit es va disposar a tallar un arbre jove, encara verd degut a la força que li donava la seva joventut. El pare el va aturar dient-li:

- *Hem de tallar sempre aquells arbres morts o les parts que els molesten als arbres vells! Els joves són els que ens donaran fruits i llenya demà! Si els talles ara, què farem?*

De cop, un soroll estrany es va sentir ben a prop d'allà. I el pare ho va anar a mirar i només va saber trobar un gran tió enmig d'arbres, un tronc vell amb una mica de molsa per damunt. Va posar-lo al carretó al munt de tots els altres troncs grossos.

En arribar a casa, els troncs grossos els va posar al costat de la llar de foc perquè s'anessin eixugant.

Aquella nit, molt freda, la família es va reunir al costat de la xemeneia per prendre una sopa aigualida. La dona, plorant, va dir al seu home que no sabia com allargar més la sopa, que en pocs dies es quedarien sense menjar. Tots dos es van abraçar amb tanta tendresa que a tots ens hagués commogut la situació. I, de cop i volta, el munt de troncs va caure.

L'endemà els pares van veure que les peles de fruita, de patata... de la brossa havien desaparegut.

Al migdia a casa va passar un vell pagès, i els pares i aquest vell home van seure al costat de la llar de foc. Els demanava a la família si li podien donar llenya per la seva estufa. Ell era molt gran per anar al bosc i que, tot i que ell sabia que eren moments difícils per a tots, si podien fer aquest gest bondadós. Els dos adults de la casa no van dubtar que s'havia d'ajudar a tothom. Un cop més, el gran munt de troncs va moure's.

Van passar uns quants dies i sempre, de bon matí, els dos adults de la casa trobaven que de la brossa desapareixien les pells de fruita i altres sobres que havien llençat.

Vet aquí que, al cap d'uns dies, el fred penetrava a la casa. El pare va ficar aquell vell tronc a la llar de foc. En encendre'l, les primeres flames van començar a prendre aquell tió. Tot d'un plegat una veu cridava: "*Apaga'm! Apaga'm! No em cremis!*". L'home amb el bastó que tenia per atiar el foc, va treure el tió de l'estufa i el va començar a pegar per apagar les petits centelles que s'havien pres.

Va acostar-se al tió, i va preguntar:

- *Parles?*

- *Sí, soc un tronc màgic, jo vigilo els boscos des de fa centúries.* - va respondre el tronc.

- *He estat a punt de cremar-te, disculpa'm... Per cert, tu ets el que et menjaves les peles i sobres de la brossa?*

- *No et preocupis. No m'he cremat. I sí, soc el que em menjo les sobres. Gràcies a vosaltres m'he atipat molt millor que en el bosc.*

- *Disculpa'm també per haver-te pegat, però ho feia per apagar el foc... I què fas aquí?*

- *Els cops amb bastó no em fan mal, em desperten, normalment ens adormim ràpidament... Així que per això tampoc passis ànsia... Què faig aquí? Doncs al bosc vaig veure que eres un home de cor pur, i vaig pensar que podria aixoplugar-me a casa fins que marxés el fred. I ara he vist que sou una família molt bondadosa.*

- *Com és que mai us havíem trobat abans?*

- Sempre estem en el bell cor del bosc, dormint. Només freds intensos, cops forts o el foc ens pot fer despertar... Aquest any és tan gèlid que m'he despertat.

- Doncs, i tant que pots quedar-te aquí al costat de casa. Sempre que vulguis pots aixoplugar-te amb nosaltres.

- Ets de cor noble, et mereixes un regal... Què t'agradaria?

- Menjar per aquest hivern! Estem passant mals moments...

- Doncs reuniu-vos tots aquesta nit a la taula, i jo us cagaré tota mena de menjars.

El pare els va reunir a tots al mig de la taula, va posar el tronc, que l'havia tapat amb una vella manta, sobre la taula, i va dir-li;

- Caga tíó! Caga torró! Pixa vi blanc!

La dona i els fills pensaven que el pare havia treballat tant, que el fred i l'esforç el feien delirar.

- Pare, és un tíó, no pot cagar...

- És un tronc màgic! - contestà el pare - Segur que s'ha adormit! Agafeu tots un branquilló i peguem-lo perquè desperti.

Tots van agafar un branquilló, i el van començar a pegar de forma suau i cantant:

- Caga tíó! Caga torró! Pixa vi blanc! No caguis arengades que són salades! Caga torrons! Que són més bons!

De cop la manta va començar a inflar-se, a fer-se més gran... En destapar-lo, un munt de viandes bones van sorgir del cul del tronc...

El pare veia que havien pogut despertar el tronc, el van apartar, perquè descansés.

Van repartir totes aquelles viandes a la resta de poble per ajudar a tothom a passar bons dies, tot i el dur fred.

Al cap d'uns dies, el fred gèlid va desaparèixer i amb ell el vell tronc...

Però l'any següent l'home va tornar a trobar-lo al costat de la xemeneia. I en altres cases també varen trobar un tronc estrany al costat de la llar de foc.

Per això, des de llavors, als dies d'hivern podem trobar un Tió a casa nostra. Si ens hem portat bé al llarg de l'any i aquests primers dies d'hivern li donem menjar al tronc, arribarà el dia que despertem el Caga Tió amb cops. Ell ens dona regals a canvi d'haver-lo cuidat i d'haver estat bons.

Imatge extreta de https://www.apabcn.cat/ca_es/agenda/Pagines/Caga-Tio-18.aspx